

Lesniki in kmetje: Okrajni odbor SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izšla vsak petek. — Uredniški odbor. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 33. — Telefon uredništva in uprave 157. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu 614.T-151. — Letna naročnina 900 din, polletna 550 din, četrtemesna 124 din. — Tiska tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Bela krajina naj nadaljuje s politično-gospodarsko razgibanostjo

Kot v ostalih okrajih so priprave za volitve, kakor volitve same, razgibale ljudi tudi v Beli krajini. Na številnih sestankih, zborovanjih in zborih volivcev so se temeljito pogovorili o političnih in gospodarskih vprašanjih doma in po svetu. Na marsikaterem vaškem sestanku, kjer se je razpravljalo o gospodarstvu, so ljudje ostali skupaj tudi po 4 do 5 ur in pretresali vprašanja, ki jih najbolj zanimajo. Delovni ljudje v Beli krajini so tokrat še prav posebno pokazali voljo, da dvignejo svoje zaostalo gospodarstvo. Svojim poslancom in političnim aktivistom so dali vrsto dobrih predlogov, ki jih bo treba upoštevati.

V Beli krajini so imeli pred volitvami 28 sindikalnih sestankov, 31 zborov volivcev, več množičnih zborovanj v večjih središčih ter nad 150 vaških sestankov. Izjema je bila spet Stara lipa, kjer zbora volivcev ni bilo zaradi premajhne udeležbe. Volitve v zbor proizvajalcev industrijske skupine so bile dobro pripravljene, zato je udeležba tudi bila zelo lepa. Slabše je bilo v kmetijski skupini; volitve v to skupino so ljudje tudi v Beli krajini gledali z ozirom na poslovanje svoje zadruge, zato so bile seveda tudi pripravljene pomanjkljive (neurejeni spiski volilnih upravičencev, slaba organizacija predvolilnih sestankov, nezadostno pojasnjevanje pomena zbora proizvajalcev itd.). V Adlešičih in Semiču, kjer je poslovanje KZ v redu, je bila tudi udeležba pri volitvah polnoštevilna. V Gradcu in na Vinici, pa tudi drugod, so priprave za volitve v zbor proizvajalcev kmetijske skupine

isto zanemarili, ker se zadržujejo na morejše pohvaliti z dobrim poslovanjem, namreč s takim, da bi člani imeli od njih neposredno korist. Marsikje v Beli krajini so smatrali te volitve za zadružne volitve.

V okrajni zbor proizvajalcev je bilo izvoljenih 30 odbornikov — 14 industrijske in 16 kmetijske skupine. Izmed odbornikov industrijske skupine so 4 delavci, 3 uslužbenci, 5 upravnikov, 1 direktor in 1 privatni obrtnik, v kmetijski skupini pa je 11 malih posestnikov, 2 srednja kmeta, dva kmečka delavca in 1 član KDZ. Socialni sestav okrajnega zbora proizvajalcev torej približno ustreza gospodarskemu sestavu Bele krajine.

Na sestankih in zborih volivcev pa so malone povsod veliko razpravljali o dveh trenutno važnih gospodarskih vprašanjih: o davkih in o dovoljenjih za sečnjo lesa.

Letošnji predpis kmečkega davka je bil nekoliko manjši, kakor lani, vendar gre plačevanje teže od rok. Glavni dohodek belokranjskega kmeta (vino in sadje), iz katerega črpa gotovinska sredstva za poravnave svojih obveznosti in druge izdatke, je namreč letos občutno manjši, kakor druga leta. Belokranjski kmet se je navadno v taki stiski zatekal po denar v svoj gozd, letos je pa te spričo omejitve poseka to veliko težje, če že ne čisto nemogoče, ker je pač treba začeti pravilno gospodariti tudi z gozdom. Kajpak so to spretno izkoristili razni špekulanti in tiskalci, ki odlagajo izplačilo davkov, češ: dovolite mi pose-

kati les, pa bom plačal. Res so se posamezniki, ki trdovratno skrivajo denar v nogavicah, na splošno pa je v Beli krajini malo denarja, o čemer pričajo podružnica Narodne banke, ki izkazuje za letošnjih enajst mesecev znatno večje izdatke, kakor dohodke. Letošnji odmerjeni davkov, ko so bile popravljene prejšnje številne nepravilnosti, pa belokranjski davčni zavezanci v celoti odpravljajo.

Uredbo o negi, varstvu in izkoriščanju gozdov so marsikateri posamezniki razumeli docela napačno. Uredba je namenjena izključno čuvanju in obnovi močno prizadetih gozdov, pa vendar so se pojavile čisto reakcionarne parole, češ: Kdo bo meni branil sekati v lastnem gozdu? Tako parolo lahko širi le popolni nasprotnik naprednega gospodarstva ali stodoletni špekulant. Saj je res, da uredba v celoti ni bila dovolj prilagojena življenjskim potrebam posameznikov in posameznih vasi, s tem pa ni rešeno, da ni bila potrebna, in še kako potrebna! Sprva so ponekod res preveč birokratsko reševali prošnje za sečnjo lesa, oziroma drv za domačo potrebo, sedaj se pa tudi to urejuje. Uredba tudi ne pove dovolj jasno, kaj naj se šteje za strnjeno gozd, kaj za košeno in kaj za obrasel pašnik; pomanjkljiva je tudi glede sečnje starih dreves, ki bi jih bilo treba posekati prav zaradi obnove gozda. Toda vse to se bo uredilo v skladu z uredbo, v kolikor se že ni.

Ugodne posledice te uredbe so v Beli krajini očitne že sedaj. Včasih so ljudje, zlasti v času obvezne oddaje lesa, sekali tudi za kurjavo najlepša drevesa, sedaj pa so se lotili

prepotrebne čistitve košen, stelnikov in pašnikov, pa tudi gozdov, kjer leži polno odpadkov, uporabnih za kurjavo, ki bi sicer segnili brez haska.

Na predvolilnih sestankih se je pokazalo, da ljudje pravilno razumejo vsak ukrep ljudske oblasti in njene napore za dvig gospodarstva, če jim to kdo dobro pojasni. Zato je treba te stike političnih predstavnikov, članov ljudskih odborov ter ljudskih poslancev z delovnimi ljudmi, ki so se pokazali koristne, krepiti in ohraniti tudi vnaprej, kot stalen način političnega dela. Tako sodelovanje in vzajemnost je jamstvo, da bomo vse napore pri razvijanju in dvigavanju našega gospodarstva premagali.

Občutno znižanje cen živil v Beogradu

Beogradska trgovska podjetja so v zadnjem času znižala cene kavi, rižu, popru, keksom, rozinam, limonam in drugemu blagu. Kavno prodajajo sedaj od 2.200 do 2.400 din kg po kakovosti, limone po 200 din kg, rozine 380 din kg, smokve pa po 150 din kg. Trgovsko podjetje »Crvena zvezda« je znižalo tudi cene popra na 5.000 do 7.000 din kg. Prodajna cena rižu, ki je bila do sedaj 334 din, se sedaj giblje od 200 do 320 din za kg. Trgovsko podjetje »Banjica« je znižalo cene keksom od 340 din na 270 din za kg, žganju od 320 na 260 din liter, slivovki iz 200 na 160 din liter. To podjetje prodaja tudi toaletno milo 70 din ceneje kilogram, kot doslej.

Nekatera podjetja so znižala cene tudi mesu in mesnim izdelkom, tako na primer ceno svinjskemu mesu od 200 na 180 din kg,

145.020 din so prispevali Novomeščani v volilni fond

Za kritje stroškov volilne kampanje je Republiški odbor SZDL izdal posebne bloke, katere so organizacije SZDL razpečevale med člani in volilci. Lahko trdimo, da so delovni ljudje in kolektivi Novega mesta tudi v prispevkih za volilni sklad izpričali svojo veliko politično zavest: na območje mestne občine je bilo zbrano za volilni sklad 145.020 din, ali povprečno 23 din na prebivalca!

STROKOVNE ŠOLE ZA KMETIJSKE PROIZVAJALCE

Kot poroča agencija »Jugopres« se pripravljajo v Beogradu predpisi za otvoritev šol za strokovno izobraževanje kmetijskih proizvajalcev. Pouk v teh šolah bi trajal tri leta v štirih zimskih mesecih (od 1. septembra do 1. marca). V ostalem času bi slišatelji delali praktično na terenu.

Obiščite Dolenjski muzej!

Pogled v oddelek NOB

Sedaj je čas za splošno izobraževalno delo

V svobodni, po čim večjem napredku in razvoju stremeti domovini, imamo v zimskem času iz leta v leto več raznih izobraževalnih tečajev, tako po vaseh, kot po mestih. Mladi, pa tudi stari obiskujejo take tečaje, da si pridobijo ali pa izpopolnijo znanje iz tega ali onega predmeta ali stroke, ki jih najbolj zanima in je povezana z njihovim vsakdanjim življenjem. Vsakdanja praksa namreč terja od slehernega poznavanje problematike in strokovno obvladovanje dela, kakor terja razgibanje življenja od vsakega tudi splošno izobražbo, če ne običajno neke v mrabnem zakonitu. Lahko trdimo, da je pri nas na Dolenjskem po vojni obiskovalo razne tečaje na desetstoteke ljudi vseh starosti in poklicev. Posebno veliko vsakovrstnih tečajev je bilo lanske zimo.

Priprave za letošnje izobraževalne tečaje so v polnem teku. Ponekod, kot na primer v Sentjernej, se je tečaj že pričel. V Žužemberku se je prijavilo 30 ljudi. Poleg tečajev so dobra oblika ljudskega izobraževanja

NOV RUDNIK BOKSITA V BOSNI

V Boču pri Banja Luki so 1. decembra letos svečano odprli nov rudnik boksita, od koder so že zvečer pripeljali prvih deset kamionov te rude. Novi rudnik je še sklenil pogodbo o izvozu te rude v inozemstvo. Iz boksitove rude pridobivajo aluminij, ki je danes zelo iskana kovina.

NAFTA TUDI V OKOLICI ZAGREBA

Na območju vasi Glavčevici pri Zagrebu so odkrili dva bogata sloja nafte v globlini 1135 in 1196 metrov. Debelina slojev je 40 m in sta drug poleg drugega. Strokovnjaki menijo, da so to zelo bogati sloji nafte, ki so kompletni in čisti. V teku so priprave za čimprejšnje izkoriščanje teh novih nahajališč nafte.

SPET ZAPLENJENA ITALIJANSKA RIBIŠKA LADJA

Italijanska obala Jadranskega morja je rečna na ribah, pa še kolikor jih je, jih italijanski ribiči kaj hitro polove, ker je menda ljudi, ki živijo od ribolova več kot rib. V vodah našega dela Jadranskega morja pa je veliko več rib, zato italijanski ribiči kaj radi skrivajo smuknejo na lovljenje rib v naše vode, čeprav nimajo zato dovoljenja. Naši patrolni čolni so v zadnjih dveh letih zajeli že več desetih takih ribiških ladij z italijanskimi ribiči vred. Pred kratkim so spet zalotili 22 italijanskih ribiških ladij, ki so lovile ribe v bližini našega otoka Pelagruža. Deset od teh so zaplenili, ostalim pa se je posrečilo pobegniti. Po navadi se ujeti italijanski ribiči izgovarjajo na veliko bedo, v kateri živijo in zaradi katere so prisiljeni, da takega krado ribe v naših vodah.

29. novembra so obiskali in obdarovali naše borce na položaju

Delegacija iz Novega mesta, ki je obiskala naše borce na položajih

Ve nekaj dni pred praznikom Dneva republike so novomeški delovni kolektivi in ustanove na pobudo Mestnega odbora SZDL začeli zbirati darila, ki so jih namenili za JLA. Na dan pred 29. novembrom je bilo na Mestnem odboru SZDL že cel kup daril, med njimi 30 komadov žog za nogomet in odbojko, 33 garnitur šaha, 2 mreži za odbojko, garnitura namiznega tenisa. Dalje so kolektivi podarili 20 knjig Vladimira Dedijera »Josip Broz-Tito«, ter 80 raznih drugih knjig. Poleg tega je bilo zbranih tudi mnogo cigaret. Skupna vrednost vseh daril, ki so jih zbrali kolektivi Novega mesta je 212.100 dinarjev.

Mestni odbor SZDL Novo mesto se iskreno zahvaljuje naslednjim delovnim kolektivom, ki so tako radevolje in nesebično prispevali darila za branilce naših meja.

Iz Straže: Zaga in Gap.

Iz Novega mesta pa: LIP, »Novoteka«, SGP »Pionir«, Zelenica-promet, sekcija in kulturnica, ELEKTRO podjetje, Tehnična sekcija za vzdrževanje cest, Okrajni LO, »Dolenjski list«, Industrija obutve, Industrija perila, Trg. podjetje »ROG«, Trg. podjetje »Preharna«, Trg. podjetje »Izbira«, Trg. podjetje »Zeleznica«, Splošna bolnišnica, Gradbeno obnovitvena podjetja GOP, Gradbeno podjetje »Krkas«, Tovarna lesnih izdelkov, Mestna kovinarstva, Mestno mizarstvo, Okrajna obrtna zbornica, Ljudski odbor mestne občine, Državni zavarovalni zavod, Narodna banka, Gradbeno podjetje »Trudbenik«, »Kremen«, Tovarna »Keramika«, Kmetijska zadruza, Gozdno gospodarstvo, sindikat tožilstva, UDV in KPD.

Vsem naštetim prisrčna hvala za dragocena darila. Z njimi smo dokazali resnično ljube-

S svojo krvjo rešuješ življenje sočloveku

tako je stalo napisano na številnih lepkih Rdečega križa Slovenije, ki je vabil zdrave ljudi, da dajo nekaj svoje krvi za pomoč tistim, ki tako pomoč najbolj potrebujejo. In res, kaj je bolj plemenitega, kot nuditi pomoč človeku, čigar življenje visi na nitki. Eno najbolj uspešnih sredstev za reševanje človeških življenj, kar jih pozna moderna medicina, je transfuzija (prenos) krvi zdravega človeka na bolnika. Na ta način dnevno rešijo v bolnicah na desetine človeških življenj, ki jim drugače ne bi bilo pomoči. To so razni težki ponesrečenci, matere pri porodih, slabokrvni otroci in drugi.

Po prvem načinu prenosa krvi, ko je šla neposredno iz človeka v človeka, je bilo tovrstno zdravljenje dosti težje. Pozneje so iznašli način za konzerviranje krvi, ki je do boljših shranjenj počakala več tednov. Po najnovejšem načinu, kakršnega uporabljamo tudi pri nas, pa se odvzeta kri posuši v vakuumirano krvo plazmo, ki jo lahko hranijo dolgo časa in je tudi prenos v bolnika mnogo bolj enostaven. Ta način je omogočil široko ceno za zbiranje krvi. Rdeči križ Slovenije se je obrnil na vse zdrave ljudi s prošnjo, naj se prijavijo med krvodajalce in darujejo del svoje krvi za pomoč tistim soljudem, ki so take pomoči najbolj potrebni. Pa ne samo za druge, ki dajo lahko tudi sami za sebe. Nihče ne more jamčiti, da ne bo sam potreboval krvi, saj ne ve, kdaj ga lahko doleti nesreča.

V novomeškem okraju so sindikalne podružnice zbirale prijave za prostovoljno oddajo krvi, veliko pa so pri tem napravili tudi odbori RK in zdravstveno osebje ter odbori SZDL. V Novo mesto je prišla prvega decembra strokovna ekipa RK za odvzem krvi. Že prvi dan je dalo kri nad 50 darovalcev, drugi in tretji dan pa še veliko več. No, majo je bilo tudi treme, ko so šli prvi v sobo in dali kri, toda ko so prišli ven veselo nasmejanj, je zginit šel zadnji nepotreben strah. Potem je šlo v šalah in smehu hitro naprej. Sicer je bil vsak krvodajalec pred odvzemom temeljito preiskan. Že zaradi tega temeljitega brezplačnega zdravniškega pregleda je vredno, da se med krvodajalce prijavijo vsi, kajti, kdor ni popolnoma zdrav, ga zdravnik k odvzemu krvi ni pustil.

Kako vrnemo kn? Kaj pre-

Republiški poslanci

NAŠIH OKRAJEV
za Republiški zbor
OKRAJ NOVO MESTO:
Franc Kruse-Coban, Ada Krivic, Alojz Muren, Franc Pirkovič, Niko Šilih, Viktor Zupančič.
OKRAJ ČRNOCELJ:
Tone Šuštaršič, Martin Žugelj.
OKRAJ KOČEVJE:
Ivan Maček, Matija Maležič, Janez Pirnat.
za Republiški zbor proizvajalcev (industrijska skupina):
Stane Smid (za Novo mesto), Milan Simenc (za Črnomelj), Karel Grm (za Kočevje).
Kmetijska skupina:
Ing. Vilma Pirkovič (za okraj Novo mesto), Feliks Razdriž (za okraj Črnomelj in Kočevje).

Položaj, 1. dec. 1953

ZAHVALA

Vsem novomeškim delovnim kolektivom in njihovim zastopnikom, ki so se z lepimi darili in čestitkami spomnili branilcev zapadnih meja naše domovine ob 10. obletnici ustanovitve nove socialistične Jugoslavije, se borci, podoficirji in oficirji enot polkovnika Ratka Perića in podpolkovnika Mile Bajiča iskreno zahvaljujemo! Neločljiva povezanost ljudstva s svojo Ljudsko armado je gradnja temelj naše svobode, ob katerem si bo polomil zobe vsakdo, ki bo segel po naši s krvjo prepojeni zemlji.

Vsem, ki so nam čestitali 29. november in nam poslali tako dragocena darila, lep in iskren borben pozdrav!

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Borci, podoficirji in oficirji enot polkovnika Ratka Perića in podpolkovnika Mile Bajiča

Vreme

Za čas od 11. do 17. decembra Proti koncu tekočega tedna izboljšanje, v prvih dneh naslednjega tedna zopet padavine in ohladi. Sneg do nižin. Sredi tedna izboljšanje.

